

Основні вимоги до використання методу проекту:

- наявність проблеми або задачі, яка вимагає інтегрованого знання, дослідницького пошуку для її розв'язання;
- практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів;
- групова діяльність студентів;
- визначення кінцевих цілей спільних проектів;
- визначення базових знань з різних областей, необхідних для роботи над проектом;
- структурування змістовної частини проекту, з вказівкою термінів їх виконання і поетапних результатів;
- визначення проблеми, висунення гіпотези її розв'язання, обговорення методів дослідження;
- оформлення кінцевих результатів і їх аналіз;
- підведення підсумків, висновки.

Даний метод побудований на імітації професійної діяльності. Викладач організує попереднє обговорення проекту, ділить групу на робочі підгрупи, керує обговоренням проекту в підгрупах.

Після вивчення і опрацювання проблеми група переходить до її обговорення, розробляє загальний проект. Готовий проект представляється студентами на презентації.

При створенні груп для організації роботи необхідно враховувати індивідуальні особливості навчальної групи і кожного студента окремо, рівень підготовленості кожного студента.

Метод проектів сприяє розвитку уміння аналізувати ситуації, оцінювати альтернативи, вибирати оптимальний варіант і скласти план його здійснення.

Використання активних методів у процесі навчання сприяє подоланню стереотипів у навчанні, виробленні нових підходів до професійних ситуацій, розвитку творчих здібностей студентів.

О. М. Білик, асистент кафедри
управління персоналом

ВИКОРИСТАННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

В умовах діючої в університеті методики організації навчального процесу, на наш погляд, актуальною залишається проблема впровадження таких навчальних технологій, які дали б змогу підвищити активність студентів та ефективність засвоєння ними програмного матеріалу. Сучасні вимоги до підготовки фахівців

потребують застосування методів, які суттєво відрізняються від класичного підходу до навчання студентів у вищих навчальних закладах.

Підвищити якість викладання дисципліни можна за допомогою впровадження у навчальний процес наступних методик активізації процесу навчання: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс метод (метод аналізу конкретних ситуацій), презентації, рольові ігри, дидактичні ігри тощо.

Кожна із зазначених навчальних технологій використовується як окремо, так і в поєднанні з іншими. Так, наприклад, кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) ефективно поєднується з методом роботи в малих групах.

Робота в малих групах використовується з метою активізації роботи студентів при проведенні семінарських та практичних занять. Застосування цієї технології створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття. Студенти в аудиторії розподіляються на мінігрупи по 3—4 особи в кожній. Використання такого групування надає можливість мінімізувати витрати часу на організацію робочих груп, оскільки, зазвичай, студенти самі розміщуються по 3—4 особи за однією партою. Кожна з груп отримує конкретну ситуацію (виробничу, управлінську та ін.), яка потребує вирішення та залучення до цього процесу кожного з членів мінігрупи. Використання цієї технології створює умови для активної роботи на практичному занятті кожного з присутніх в аудиторії, допомагає студенту реалізувати на практиці отримані спеціальні знання та поведінкові навички, сприяє розвитку самостійності та відповідальності за прийняте рішення, забезпечує формування особистих якостей та досвіду соціального спілкування.

Використання у навчальному процесі активних методів навчання обумовлює становлення якісно нових відносин між викладачем та студентом. Студент, приймаючи самостійне рішення про вирішення тієї чи іншої запропонованої проблеми, стає відповідальним за вибір певної точки зору чи прийняте рішення. Перед викладачем стоїть задача не лише дати студентам сучасні економічні знання, а й навчити їх мислити і використовувати набуті теоретичні знання в конкретних ситуаціях, аргументовано відстоювати свою точку зору, аналізувати точки зору інших і робити для себе певні висновки. За таких умов відносини між викладачем та студентом перетворюються в процесі прийняття рішення у співпрацю.

Ми переконані, що використання у навчальному процесі активних методів навчання сприяє підвищенню ефективності використання обмежених годин (відведених навчальним планом) та зростанню якості оволодіння студентами сучасними економічними знаннями. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни є важливим елементом навчального процесу, який сприяє розвитку логічного мислення у студентів, допомагає формувати погляди і переконання, виробляє вміння формулювати думки й відстоювати їх, вчить оцінювати пропозиції інших людей, критично ставитись до власних поглядів.

В. С. Білошапка, канд. екон. наук,
доцент кафедри банківської справи

ПРО АКТИВІЗАЦІЮ НАУКОВО- ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Формування особистості, готової до здійснення творчої праці — процес надзвичайно складний і для того, щоб студент був здатним до «генерації» ідей, треба розвинути його інтуїцію, уяву, теоретичне мислення і мобільність. Творчою працею можуть займатися не більше 5—6 % населення, але здатність до цієї праці можна розвинути і, таким чином, збільшити відсоток таких людей.

У вищій школі науково-дослідна робота студентів є однією з важливих складових підготовки кваліфікованих фахівців, тому викладачі мають робити все для того, щоб виявити здібних до наукової праці студентів у процесі тісної співпраці з ними. Здійснюється це за допомогою особливих форм навчання (при цьому не виключається спадкоємна схильність і задатки). Знаючи, що творче мислення людини розвивається в умовах «проблемних» ситуацій, що сприймаються як протиріччя між знанням суб'єкта і знанням за його рамками, потрібно широко використовувати проблемний метод навчання.

Участь у діяльності студентських наукових центрів, де проводиться системна дослідна робота, дає нагоду протягом навчання в університеті здобути не тільки знання, але і навички й уміння дослідника:

- застосовувати знання фундаментальних економічних законів;
- використовувати сучасні методи наукових досліджень і здійснювати їх критичний аналіз;